

► Themabrief: **Economie**  
DSO/Programmamanagement, Strategie en Onderzoek

PSO is het strategisch advies- en onderzoeksbureau van DSO; PSO onderzoekt, verzamelt en ontsluit informatie en adviseert over strategie, innovatie en de programmering van DSO-projecten.

**februari 2020**

## **Binnenstadsmonitor 2020**

In 2011 is het Binnenstadsplan 2010-2020 vastgesteld. Om dit plan te verwezenlijken wordt vierjaarlijks een Uitvoeringsconvenant Binnenstad gesloten tussen de gemeente en private partijen in de binnenstad (Kamer van Koophandel en Stichting Binnenstad Den Haag). De Binnenstadsmonitor volgt de mate waarin de doelstellingen en ambities uit het convenant worden bereikt. In de monitor wordt aan de hand van verschillende indicatoren een beeld gegeven van de ontwikkeling voor de zes relevante factoren of thema's: woningen en bewoners, mobiliteit en parkeren, ruimtelijke kwaliteit, leef- en verblijfskwaliteit, bezoekers, functies en diversiteit, en imago en bekendheid. De monitor richt zich op ontwikkelingen in de wijk Centrum. In deze kenniswijzer wordt ingegaan op de belangrijkste uitkomsten uit de monitor.

***Deze monitor geeft de cijfers weer zoals deze tot 1 januari 2020 golden. Dat wil zeggen vóór de ontwikkelingen ten gevolge van de COVID-19 pandemie een rol gingen spelen.***

### **Missie en doelstellingen**

Uitgangspunt is de missie zoals deze in het Binnenstadsplan Den Haag 2010-2020; Naar een complete Binnenstad! wordt neergezet:

**“Dankzij een krachtige en integrale aanpak, waarbij de typisch Haagse signatuur leidraad is, wonen, werken, winkelen en recreëren in 2020 aanzienlijk meer mensen in de binnenstad van Den Haag”**

Uit deze missie vloeit onder andere een aantal kwantitatieve groeidoelelstellingen tot 2020 voort. Deze kwantitatieve ambities zijn onderwerp van de monitor en deze kenniswijzer.

De vier globale doelstellingen die in de missie worden verwoord zijn allen gehaald. Per 1-1-2020 is de doelstelling van 20.000 inwoners in de binnenstad gehaald. Ook het aantal banen in de binnenstad is toegenomen boven het streefaantal.

Als indicator voor méér winkelen gebruiken we het aantal bezoeken aan de binnenstad omdat daar de winkels zitten. De groeidoelstelling is een toename van het aantal bezoeken met 15% in 2020 ten opzichte van 2010. Dat is inmiddels bereikt.

Ook het beoogde aantal bezoekers aan musea en podia was in 2014 al gehaald. In 2018 hebben we onvolledige cijfers maar waarschijnlijk zijn ook in 2018 meer dan 900.000 mensen naar een museum of een podium-act geweest.



Grijs: uitgangspunt, geel: ongewenste ontwikkeling, lichtgroen: gewenste ontwikkeling maar onvoldoende snel, donkergroen: streefwaarden zullen in 2020 gehaald worden of zijn gehaald. Rode lijn: doelstelling voor 2020.

Voor het realiseren van de missie is uitgegaan van de zes thema's met onderliggende indicatoren die van invloed zijn op de kwaliteit van wonen, werken, winkelen en recreëren in de binnenstad. Uitgangspunt hierbij is dat de verschillende indicatoren iets zeggen over de factoren die van invloed zijn op de kwaliteit van de binnenstad. Het onderlinge belang en de wisselwerking van de verschillende indicatoren en factoren is overigens lastig aan te geven.

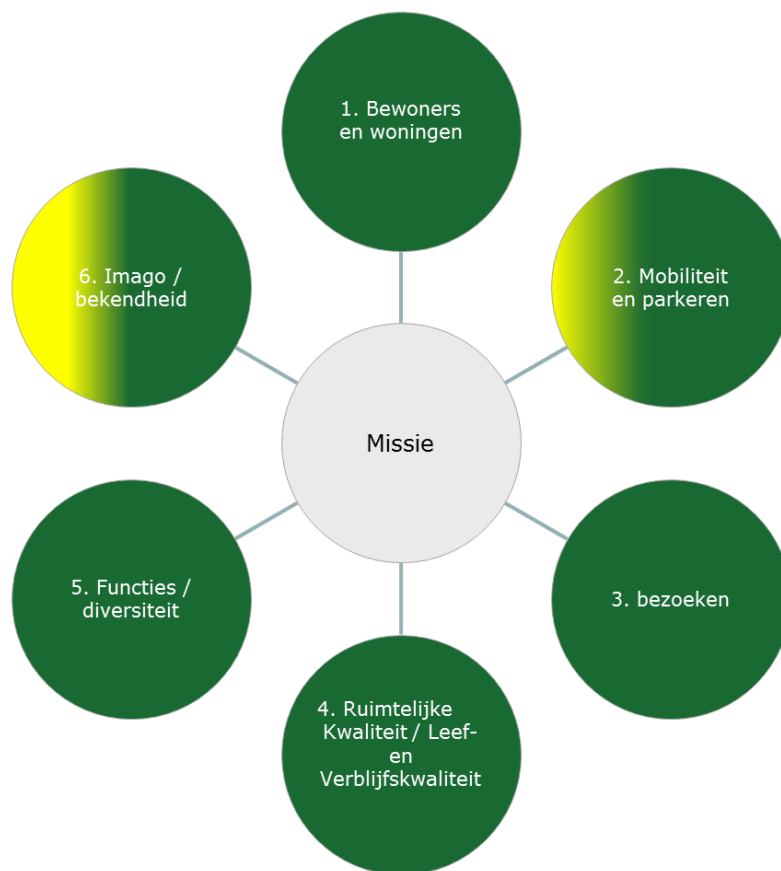
## Thema's

### Woningen en bewoners

Het aantal woningen in de binnenstad is op 1 januari 2020 toegenomen tot 12.632. Het aantal inwoners per 1-1-2020 in de binnenstad was 20.300. Daarmee is de doelstelling van 20.000 inwoners in 2020 gehaald.

De samenstelling van de bewoners van de binnenstad is een ander verhaal. De wens was om jongere huishoudens en huishoudens met hogere inkomens aan te trekken. De realiteit laat zien dat met name de groep ouderen (relatief) sterk is toegenomen. Het gemiddeld besteedbaar inkomen lijkt wel toe te nemen maar de reeks met inkomensgegevens is nog te kort om hierover duidelijke uitspraken te kunnen doen en de verwachting is dat met het toenemen van het aandeel ouderen het inkomen weer zal afnemen. De gewenste inwonersgroepen zijn wel in de (duurdere) nieuwbouw direct rond de binnenstad terecht

gekomen. Omdat ook deze bewoners vooral op de binnenstad georiënteerd zullen zijn, wordt het behalen van deze doelstelling op groen gezet.



Score van de zes factoren. Geel: ongewenste ontwikkeling, donkergroen: streefwaarden zijn al gehaald of zullen in 2020 gehaald worden.

### Mobiliteit en parkeren

Het is voor de binnenstad van groot belang dat consumenten er gemakkelijk kunnen komen. Het is daarom wenselijk dat de bereikbaarheid van de binnenstad als goed ervaren wordt en dat de waardering daarvoor niet afneemt. De bereikbaarheid met OV en fiets wordt positief gewaardeerd door de Hagenaars maar de bereikbaarheid met de auto scoort met een 5,6 een krappe voldoende. Wel laten zowel OV, fiets als auto een verbetering zien ten opzichte van 2010. Fietsparkeren en de stallingsmogelijkheden voor de fiets scoren ruim voldoende maar voor het parkeren van de auto geldt dat niet. Ondanks dat het aantal parkeerplaatsen in en rond de binnenstad groot is en de Haagse parkeertarieven in vergelijking met andere steden in de Randstad niet ongevoelbaar hoog zijn, blijft de waardering voor autoparkeren relatief laag. Dit lijkt daardoor vooral het gevolg van een hardnekkig imago probleem. Vooral de parkeertarieven worden minder gunstig beoordeeld zowel door Hagenaars als bezoekers en dit is ook een reden voor mensen van buiten de stad om niet naar Den Haag te komen. Dat brengt het algemeen oordeel over mobiliteit en parkeren op geel/groen. Wanneer het oordeel van de Hagenaars en bezoekers over de autobereikbaarheid en parkeermogelijkheden verbetert kan het algemeen oordeel verschuiven naar groen. 'Mobiliteit en parkeren' gaat weliswaar de goede kant op maar is er nog niet helemaal.

## Bezoeken

Het aantal bezoeken aan de binnenstad kwam in 2019 op 30 miljoen uit. Voor de binnenstad was er sprake van een toename van 42% ten opzichte van 2010. Daarmee is de doelstelling van 15% groei ruim gehaald. De verblijfsduur is toegenomen en ook het aantal overnachtingen is fors toegenomen. Den Haag is hierdoor de derde toeristische stad op basis van het aantal overnachtingen. Als gevolg van de bezoekers uit Den Haag en van elders blijft de omzet in de binnenstad toenemen.

Het druktebeeld geeft een verschuiving naar het zuidoosten van de stad waarmee een groter deel van de binnenstad druk is. Hierdoor kunnen in principe meer winkels en horeca in de binnenstad profiteren van de groeiende bezoekersstroom.

Het aantal bezoekers voor stedentrips blijft iets achter. Wel zal duidelijk zijn dat de afgekondigde maatregelen rondom COVID-19 de bezoekcijfers voor 2020 drastisch heeft beïnvloed in negatieve zin. De gunstige cijfers van 2019 gelden niet in 2020.

En hoewel het aantal bezoeken iets afneemt blijft de omzet wel stijgen. Vooral bij de horeca was dit het geval.

## Ruimtelijke kwaliteit, leef- en verblijfskwaliteit

De openbare ruimte wordt door de Hagenaar steeds beter gewaardeerd. Dit geldt zowel voor het onderhoud als de inrichting. Sinds 2010 is er meer dan 800 miljoen euro geïnvesteerd in de wijk Centrum door overheid en particulieren.

In de wijk Centrum is de feitelijke criminaliteit de laatste jaren afgenomen. Het aantal geregistreerde delicten is afgenomen met 29% in de periode 2010-2018. Ook de beleving hiervan is inmiddels verbeterd. Dit geldt ook voor het gevoel van veiligheid en de sociale cohesie in stadsdeel Centrum.

## Functies en diversiteit

'Diversiteit' in de binnenstad heeft zich goed ontwikkeld tot 2019. In 2010 kende de binnenstad bijna 41.250 banen, vooral bij de (rijks)overheid. In 2020 was dat opgelopen tot 44.500 waardoor er een groei van 8% was. Het aantal winkels is de afgelopen jaren wat afgenomen en ook het winkelvloeroppervlak is de afgelopen jaren verminderd. De filialisering neemt toe. De leegstand in de detailhandel is in de loop van 2019 voor het eerst in jaren toegenomen tot 11,8%. De COVID-19 pandemie zal hier in de loop van 2020 verder invloed op hebben.

In de horeca was er sprake van groei in fastfood en bij hotels. Bezoek aan musea, podia, bioscopen en evenementen is verder gestegen. De diversiteit aan functies in de binnenstad is al met al onverminderd groot.

## Imago en bekendheid

Over het imago van de Haagse *binnenstad* zijn geen gegevens beschikbaar. Wel zijn er onderzoeken naar het imago van *de stad* Den Haag. Den Haag is bekend als regeringsstad en stad aan zee maar begrippen als multicultureel, internationaal, koninklijk, historisch, gezellig en levendig worden ook vaak genoemd door bezoekers/deelnemers aan imago-onderzoek. Als reden voor bezoek blijven winkelen, uitgaan en strand belangrijk. Toch vindt de Nederlandse bevolking Den Haag steeds minder een winkelstad of festivalstad. Het

imago op dit punt blijft achter. Ook de ervaren gastvrijheid van Den Haag scoort minder hoog dan in andere toeristische steden in Nederland.

Het algemene beeld dat de Nederlander van Den Haag heeft wordt wel iets positiever, vooral wanneer de bekendheid met de stad toeneemt.

Ook de waardering van de Hagenaar voor de binnenstad neemt toe. De herkenning van de verschillende sfeergebieden wordt groter. Winkel Kern, Historische Kern en Hofkwartier worden het vaakst bezocht door inwoners van Den Haag.

## Conclusie

De Haagse binnenstad heeft zich grotendeels naar wens ontwikkeld. De meeste indicatoren wijzen op een groei in de gewenste richting. Het aantal inwoners en woningen ontwikkelt zich positief, de bereikbaarheid wordt ruim voldoende gewaardeerd, het aantal banen is gestegen en de verblijfsduur neemt toe. De openbare ruimte ziet er steeds beter uit en de criminaliteit neemt af. Ook de omzet ontwikkelt zich positief. Allemaal gunstige ontwikkelingen.

Toch zijn er wel enkele aandachtspunten die genoemd moeten worden. Het parkeren van de auto wordt door veel bezoekers onvoldoende gewaardeerd ondanks het feit dat er meer dan 7000 parkeerplaatsen in en rond de binnenstad beschikbaar zijn. Het imago van parkeren is hierdoor minder gunstig dan op basis van de feiten te verwachten is. Ook de prijs vindt men hoog, terwijl Den Haag als grote stad niet de hoogste tarieven kent. Het imago van Den Haag als winkelstad en als cultuur/evenementenstad loopt steeds verder achteruit terwijl dit belangrijke pull-factoren zijn voor potentiële bezoekers. En de ervaren gastvrijheid laat wat te wensen over.

Maar overall dus een mooi resultaat over het afgelopen decennium. De meeste doelstellingen zijn gehaald en de algemene conclusie is dan ook positief: de binnenstad ontwikkelt zich goed!.

De Binnenstadsmonitor 2020 is te vinden op Den Haag in Cijfers bij de rapportages Economie.

<https://denhaag.incijfers.nl/rapportages/Economie>

Meer informatie is te verkrijgen bij Carla Rothuizen van DSO/PSO.

## COLOFON

### **Uitgave**

Gemeente Den Haag

DSO / Programmamanagement, Strategie en Onderzoek

Februari 2020

### **Inlichtingen**

DSO / Programmamanagement, Strategie en Onderzoek

Carla Rothuizen (070 - 35 34874 / [carla.rothuizen@denhaag.nl](mailto:carla.rothuizen@denhaag.nl))

De dienst Stedelijke Ontwikkeling aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid inzake het gebruik en toepassing van de gepresenteerde gegevens. Afwijkingen in absolute aantallen en % kunnen veroorzaakt worden door afrondingen. Bij gebruik van cijfers is bronvermelding verplicht.